

ประชันศิลปะแสดงสด

ศิลปินไทย-ญี่ปุ่น

JAPANESE -THAI PERFORMANCE ART EXCHANGE

ร่วมจัดโดย

ศูนย์บ้านตึก กับ

Nippon International Performance Art Festival (NIPAF)

โดยความร่วมมือ จาก

มูลนิธิศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ศูนย์ศิลปมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มูลนิธิศิลปวัฒนธรรมแห่งนครราชสีมา

เสนอขอการสนับสนุนจาก

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

คณะทำงาน

จุมพล อภิสุข

ผู้รับผิดชอบโครงการ / อำนวยการ

ถนอม ชามักดี

ฝ่ายวิชาการ

ไพศาล เปลี่ยนบางช้าง

ศิลปกรรม

พดุงศักดิ์ คชสำโรง

ประสานงานเทคนิค

ธีรดา สุภะพงษ์

ประสานงาน / เลขานุการ

ที่ปรึกษา

ไกรศักดิ์ ชุณหวิธ

อ. สมพร รอดบุญ

อ. ศราวุธ ดวงจำปา

ประชันศิลปะแสดงสดศิลปินไทย-ญี่ปุ่น
JAPANESE -THAI PERFORMANCE ART EXCHANGE

คณะกรรมการจัดงานศิลปะแสดงสดนานาชาติแห่งกรุงเทพ - เอเชียโทเปีย 2000 ได้ร่วมปรึกษากับ คุณ ไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ ประธานมูลนิธิศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยแห่งกรุงเทพมหานคร, อ. ศราวุธ ดวงจำปา จากมูลนิธิศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยแห่งนครราชสีมา และ รศ.สมพร รอดบุญ อาจารย์ และผู้เชี่ยวชาญ ศิลปะร่วมสมัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย และเปิดโอกาสการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมนานาชาติขึ้นในประเทศไทย และมีความเห็นที่จะร่วมมือกันจัดงาน “ประชันศิลปะแสดงสดศิลปินไทย-ญี่ปุ่น” ขึ้นในปี 2543 นี้ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ที่มา

ตั้งแต่ปี 2541 เป็นต้นมา กรุงเทพได้มีการจัดงานประจำปีแลกเปลี่ยนศิลปินเอเชีย-นานาชาติ ด้านศิลปะแสดงสด ASIATOPIA – Bangkok International Performance Art Festival ซึ่งได้เพิ่มสีสันให้กรุงเทพฯ เป็นแหล่งใหม่ทางศิลปะวัฒนธรรมร่วมสมัยของเอเชียอีกแห่งหนึ่ง บรรยากาศเช่นนี้ทำให้ศิลปินจากนานาประเทศสนใจที่จะนำผลงานมาแสดงใน กรุงเทพฯ มากอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน นิตยสารศิลปนานาชาติโดยเฉพาะในเอเชียและแปซิฟิก ตีพิมพ์เรื่องราวความเคลื่อนไหวทางศิลปะร่วมสมัยในกรุงเทพฯ อย่างสม่ำเสมอมากขึ้นในระยะ 2 ปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ศิลปินแสดงสดของไทยได้รับเชิญไปเป็นตัวแทนประเทศไทย แสดงผลงานในมหกรรมศิลปะแสดงสดระดับนานาชาติทั้งในยุโรป อเมริกา ญี่ปุ่นและออสเตรเลีย นอกเหนือไปจากแสดงผลงานแล้ว การบันทึกทางวิชาการศิลปะของศิลปินไทยได้ถือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาด้านวิชาการระดับภูมิภาค ที่ถือเป็นประโยชน์ต่อการสร้างงานศิลปะร่วมสมัยของยุคนี้

หลังจาก ASIATOPIA เกิดขึ้นในกรุงเทพฯ ศิลปินที่กรุงมะนิลา ฟิลิปปินส์ก็ฟื้นฟูมหกรรมศิลปะนานาชาติ (PIPIAF / Philippines International Performance Art Festival) ที่ระงับกิจกรรมไปตั้งแต่ช่วงการสร้างประชาธิปไตยใหม่ และต่อมาในเดือนมีนาคม 2543 ศิลปินที่กรุงจาการ์ตา ก็รวมตัวกันจัดงาน มหกรรม JIPAF 2000 (Jakarta International Performance Art Festival) ซึ่งนับได้ว่าเป็นผลสะท้อนที่เกิดต่อเนื่องจากการจัดงาน เอเชียโทเปีย ที่กรุงเทพฯ นอกจากนี้ ในสิงคโปร์ และมาเลเซีย ก็มีการเคลื่อนไหวทางด้านศิลปะร่วมสมัยที่คึกคักมาก ในระดับต้น ๆ ของเอเชีย

อย่างไรก็ตาม ความสนใจที่เกิดขึ้นอย่างมากในเมืองไทยนี้ เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นและเป็นประโยชน์เฉพาะในกรุงเทพฯ เท่านั้น จึงเกิดความคิดที่จะขยายกิจกรรมไปสู่จังหวัดในภูมิภาคอื่นของประเทศด้วย เพื่อให้โอกาสแก่ชุมชนศิลปินไทยต่างจังหวัด และสร้างความตื่นตัวด้านการแลกเปลี่ยนศิลปินให้กระจายออกไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น และเพื่อตอกย้ำให้เครือข่ายศิลปินเอเชียมั่นคงแน่นแฟ้น เป็นที่รู้จักกว้างขวางออกไปสู่ภายนอกกรุงเทพฯ ด้วย

จึงได้ปรึกษาร่วมกับศิลปินญี่ปุ่น Mr. Seiji Shimoda ผู้ก่อตั้งและอำนวยการ NIPAF (Nippon International Performance Art Festival) ซึ่งถือว่าเป็นมหกรรมศิลปะแสดงสดที่สำคัญมากงานหนึ่งของเอเชียและของโลก เพื่อร่วมมือกันจัดการแลกเปลี่ยนศิลปินแสดงสด ไทย-ญี่ปุ่น ขึ้น โดยจะนำผลงานออกไปแสดงที่จังหวัดเชียงใหม่ และนครราชสีมา ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีสถานที่แสดง และฐานชุมชนศิลปินที่มีความพร้อมมากกว่าจังหวัดอื่น

การจัดงานแลกเปลี่ยนแบบประเทศต่อประเทศ ในทำนอง ไทย-ญี่ปุ่น นี้ ในด้านวิชาการถือว่าเป็นการเรียนรู้อันลึกซึ้งกันและกัน เป็นการแลกเปลี่ยนที่มีความชัดเจนทำให้ศิลปินของสองประเทศที่ร่วมทำงานด้วย

กัน สามารถเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้ดียิ่ง ในเวลาเดียวกันเมื่อศิลปินได้แสดงผลงานของตนสู่สาธารณะ ประกอบด้วยการบรรยายเกี่ยวกับการทำงานของตน และข้อสังเกตทางศิลปะของศิลปินแต่ละคน จะทำให้ผู้ที่สนใจ ได้รับความรู้ความเข้าใจ เป็นพื้นฐานในการชมศิลปะอย่างมีความเข้าใจ

ความก้าวหน้าทางศิลปะแสดงในญี่ปุ่นปัจจุบันนี้ ถือว่าเดินอยู่แถวหน้าสุดของขบวนการศิลปะแสดงสดนานาชาติ ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัยมากที่สุดประเทศหนึ่งในโลก ศิลปินญี่ปุ่นได้รับการส่งเสริมให้เดินทางออกไปแสดงเพื่อเผยแพร่ผลงานของตนในนานาประเทศ และในเวลาเดียวกันก็จะได้ทำงานแลกเปลี่ยนกับศิลปินท้องถิ่นด้วย ในทำนองเดียวกัน ศิลปินไทยจำนวนมากได้รับการส่งเสริมจากประเทศญี่ปุ่นให้ไปทำงาน ฟานัก และแลกเปลี่ยนกับศิลปินท้องถิ่นในญี่ปุ่น มาเป็นเวลานานกว่า 10 ปีมาแล้ว และสำหรับศิลปะแสดงสด ตั้งแต่ปี 1996 เป็นต้นมาศิลปินแสดงสดของไทยได้รับเชิญไปแสดงผลงานแลกเปลี่ยนกับศิลปินญี่ปุ่นทุกปี

สำหรับประเทศไทย แม้ว่าเราจะมีศิลปินหลายคน ที่เดินอยู่ในแถวหน้าของขบวนการศิลปะร่วมสมัยระดับนานาชาติ แต่เนื่องจากระบบการส่งเสริมทางโครงสร้างให้เกิดความต่อเนื่องไม่มี ความก้าวหน้าทางศิลปะวิชาการของบ้านเรา จึงเป็นแค่ความสำเร็จส่วนบุคคลเท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่น่าเสียดาย ที่สังคมไทยไม่อาจสร้างขบวนการของความสำเร็จส่วนบุคคลให้กลายเป็นปัญหาที่สามารถต่อเนื่องไปสู่สังคมในวงกว้างได้

กลุ่มศิลปินผู้จัด เอเชียโทเบีย จึงมีความเห็นที่จะจัดการแลกเปลี่ยนศิลปินแสดงสด ไทย-ญี่ปุ่นขึ้น เพื่อจะกระตุ้นให้เกิดการส่งเสริมการสร้างสรรค์งานศิลปะ ที่เป็นการแลกเปลี่ยนทางวิชาการและปฏิบัติการไปพร้อม ๆ กัน เป็นการกระตุ้นให้สังคม ชุมชนวิชาการ/นักวิจารณ์ และสาธารณะชนเกิดความสนใจที่จะเข้าร่วมชม ศึกษา แลกเปลี่ยน ให้ชีวิตทางปัญญาโลดแล่นอยู่ในสังคมได้อย่างเปิดเผย และเข้าถึงง่ายขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อริเริ่มการจัดงานแลกเปลี่ยนศิลปินระหว่างสองประเทศ ในภูมิภาคเอเชีย เพื่อให้เกิดความใกล้ชิดและการศึกษาด้านลึกมากขึ้น ในชุมชนศิลปะร่วมสมัยของไทย
2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนด้านศิลปะร่วมสมัยกับนานาประเทศที่ริเริ่มโดยชุมชนศิลปิน
3. เพื่อส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศทางด้านศิลปะวัฒนธรรมร่วมสมัยขึ้นในสังคม
4. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางด้านการวิจารณ์ และวิชาการศิลปะ โดยให้เกิดการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ
5. เพื่อเผยแพร่ศิลปะวัฒนธรรมร่วมสมัยของไทย

ลักษณะงาน

1. จำนวนศิลปินที่จะเข้าร่วม ไทย 5 คน ญี่ปุ่น 5 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน
2. เป็นการจัดแสดงเคลื่อนที่ ไป 3 จังหวัด ที่ถือว่าเป็นศูนย์กลางที่สำคัญของศิลปะร่วมสมัยในแต่ละภูมิภาค คือ เชียงใหม่ (ร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่), นครราชสีมา(ร่วมกับมูลนิธิศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยแห่งนครราชสีมา), กรุงเทพมหานคร(มูลนิธิศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยแห่งกรุงเทพมหานคร) โดยที่ศิลปินทุกคนจะเดินทางและพักอาศัยอยู่ร่วมกันตลอดเวลาของการจัดงาน
3. มีการบรรยาย ประกอบวีดีโอ เกี่ยวกับศิลปะแสดงสด และการทำงานของศิลปินญี่ปุ่น และไทย
4. จัดแสดงสด โดยศิลปินไทย และศิลปินญี่ปุ่น
5. มีการบันทึกการแสดง และการบรรยาย เป็นวีดีโอ และเทปบันทึกเสียง เพื่อเผยแพร่แก่สถานศึกษา และศูนย์ศิลปะชุมชน

พื้นที่จัดแสดงงาน

1. เชียงใหม่ โดยความร่วมมือของหอศิลป์ร่วมสมัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. นครราชสีมา โดยความร่วมมือของมูลนิธิศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยนครราชสีมา
3. กรุงเทพฯ โดยความร่วมมือของ มูลนิธิหอศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยแห่งกรุงเทพมหานคร และศูนย์ศิลปะ
เอกชนต่าง ๆ

วัน, เวลา จัดแสดง

วันที่ 10 พฤศจิกายน	ศิลปินญี่ปุ่นเดินทางมาถึง
วันที่ 11 พ.ย.	ศิลปินไทย-ญี่ปุ่น เดินทางไปนครราชสีมา / พักผ่อน / ดูสถานที่แสดง
วันที่ 12 พ.ย.	เปิดการแสดงมาราธอน 5 ชั่วโมง
วันที่ 13 พ.ย.	พักผ่อน
วันที่ 14 พ.ย.	เดินทางกลับ กทม. / ต่อไปเชียงใหม่ โดยทางรถไฟ
วันที่ 15 พ.ย.	ถึงเชียงใหม่ / พักผ่อน
วันที่ 16 พ.ย.	ดูสถานที่แสดง
วันที่ 17 พ.ย.	ซ้อม / บรรยาย
วันที่ 18 พ.ย.	ป้าย - บรรยาย, เย็น - แสดงวันแรก
วันที่ 19 พ.ย.	เย็น - แสดงวันที่สอง
วันที่ 20 พ.ย.	พักผ่อน
วันที่ 21 พ.ย.	เดินทางกลับ กทม.

โครงการ
ประชันศิลปะแสดงสด ไทย-ญี่ปุ่น
เชียงใหม่ นครราชสีมา และกรุงเทพมหานคร
10-20 พฤศจิกายน 2543

งบประมาณ (บาท)

1.	ค่าเดินทางภายในประเทศ (ค่าเดินทางระหว่างประเทศ ศิลปินออกเอง)	19,500-
2.	ค่าที่พักศิลปิน (10 คน X 12 คืน X 600)	72,000-
3.	ค่าตอบแทนศิลปิน (6,000 X 10 คน)	60,000-
4.	ค่าอุปกรณ์ ที่จำเป็นสำหรับการแสดง(ไฟ เสียง)	20,000-
5.	ค่าจัดเลี้ยงต้อนรับทั้ง 3 แห่ง	45,000-
6.	ค่าผลิตวิดีโอ บันทึกเสียง และภาพนิ่ง	25,000-
7.	ค่าติดต่อประสานงาน	20,000-
8.	ค่าเบ็ดเตล็ด	10,000-
	รวม	271,500-

(สองแสนเจ็ดหมื่นหนึ่งพันห้าร้อยบาทถ้วน)